

2.3. MELLOMMESOLITIKUM (CA. 8300–5600 F.KR.)

Omkring 8300–8200 f.Kr. avløses det tidligmesolittiske teknologiske konseptet av en ny strategi, nemlig en kombinert produksjon av både flekker og mikro-flekker med utgangspunkt i koniske og semikoniske kjerner. Samtidig går skiveøkse ut av bruk, mens kjerneøkser av både flint og tette, finkornede bergarter som metarhyolitt fortsatt forekommer. Rundt 8000 f.Kr. tilkommer også enkelte køller/hakker med skafthull og trinnøkser/-meisler av bergart. Enkelte funn fra *Hesthag C4*, deriblant en del av en hakke med skafthull, viser denne utviklingen. Slipeplater av sandstein skal trolig assosieres med disse øksetypene. Regulære pilspisser med tange produseres ikke lenger. Prosjekttil materialet domineres nå av ulike typer mikrolitter. Skjevtrekantmikrolitter forekommer fram til ca. 7000 f.Kr., mens hullingspisser og mikrostikkelteknikk blir gradvis mindre vanlig etter 8000 f.Kr. og forsvinner

ca. 7500–7400 f.Kr. Omkring 7000 f.Kr. øker andelen lokale råstoff betraktelig, ikke minst som resultat av økt produksjon av trinnøkser og introduksjonen av sandsteinskniiven. Produksjonen av flekker og mikro-flekker fra koniske/semikoniske kjerner vedvarer som den dominerende strategien når det gjelder tilvirkning av småredskaper som bor, kniver og skrapere. Andelen mikroflekker øker gradvis gjennom perioden, og det samme gjelder antallet bipolare kjerner.

Kunnskapen om mellommesolitikum i Sørøst-Norge har økt betraktelig gjennom omfattende utgravningsvirksomhet det siste tiåret. Perioden omfatter både arealstore og funnrrike, intensivt brukte lokaliteter og mindre lokaliteter med spor etter kortvarig bruk. På flere lokaliteter har også boligkonstruksjoner blitt dokumentert.

Figur 2.3.1: Nina Torp: På slutten av feltsesongen i 2016 fikk jeg hjelp til varsomt å demontere såldestasjonene på de forskjellige lokalitetene slik at de kunne dokumenteres. Her er et fotografi av såldestasjonen på den mellommesolittiske lokaliteten *Hesthag C4*, slik den så ut etter at den var demontert, og arkeologene hadde avsluttet arbeidet. I såldestasjonen er jorda (med kontekst) rensert for funn, og nå ligger den i omvendt tidsrekkefølge av når man graver ut. I arkeologien må man ta hensyn til at ulike naturlige prosesser gjør at jord flyttes, og kronologiske lag forskyves. Den utgravde massen representerer også det man ikke finner, som for eksempel trevirke eller annet.
Foto: Nina Torp. *SITUASJONER*, 2016 © Nina Torp / BONO.